31 Ιουλίου 2013

Μισθοί κληρικών-Εκκλησιαστική περιουσία-Μερικές αλήθειες

/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

ΔΗΜΟΣΙΟ	43.598.000 στρέμματα
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	15.553.200 στρέμματα
ΕΚΚΛΗΣΙΑ	1.282.300 στρέμματα
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ	1.098.400 στρέμματα

Υπό Αντωνίου Κασιμάτη, Δικηγόρου Νομικού Συμβούλου Ι. Μητροπόλεως Πειραιώς

Κάθε φορά που θέλει η εξουσία να αποπροσανατολίσει από τα καυτά και υπαρκτά προβλήματα που η ίδια δημιούργησε, επανέρχεται στην επικαιρότητα η εκκλησιαστική περιουσία και η από το κράτος μισθοδοσία των Ιερέων. Κραυγές λαϊκισμού ακούγονται για το πως είναι δυνατόν η Εκκλησία να διαθέτει τεράστια ακίνητη περιουσία, πώς ανέχεται η Πολιτεία να αμείβει αυτή τους Ιερείς και ως επιστέγασμα των κραυγών έρχεται η επωδός περί χωρισμού Εκκλησίας και κράτους.

Ας εξετάσουμε μέσα από την πορεία του χρόνου πώς έχουν τα πράγματα αναφορικά προς την μισθοδοσία του Κλήρου :
1.- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Μετά την απελευθέρωση και τη δημιουργία του ελληνικού κράτους (1828), με διάφορα νομοθετήματα επιβάλλεται κατά καιρούς η αναγκαστική απαλλοτρίωση τμημάτων της εκκλησιαστικής περιουσίας.
$1^{α}$.- Στις 18 Ιανουαρίου 1833 η αντιβασιλεία του Όθωνα έφθασε στην Ελλάδα και με βασιλικά διατάγματα του 1833 και 1834 απεφάσισε τη διάλυση 400 περίπου Μοναστηριών. Η περιουσία τους περιήλθε στο δημόσιο και τα διατηρούμενα (μοναστήρια) φορολογήθηκαν. Ομοίως η περιουσία των ενοριακών ναών περιήλθε στους Δήμους. Αναφέρουν τα πρακτικά της Επιτροπής : *«Εκρίθησαν επάναγκες, οι μεν επίσκοποι να μισθοδοτώνται αυτάρκως και αναλόγως του χαρακτήρος των κατ' ευθείαν παρά της Κυβερνήσεως.., οι δε πρεσβύτεροι διάκονοι και λοιποί υπηρέται των Εκκλησιών, κυρίως μεν παρά των Κοινοτήτων. όταν δε οι πόροι της Κοινότητος δεν εξαρκούν, η Κυβέρνησις να αναπληροί το ελλείπον από των προειρημένων πόρων».* (Πρακτικά 26 Απριλίου 1833). Το μόνο αποτέλεσμα ήταν η αρπαγή της εκκλησιαστικής περιουσίας και η πώληση ιερών σκευών και κειμηλίων

στα παζάρια.

1β.- Στις 13 Οκτωβρίου 1834 δημοσιεύθηκε το Διάταγμα «περί συστάσεως Εκκλησιαστικού Ταμείου». Σύντομα το Εκκλησιαστικό Ταμείο είχε ξεφύγει από τον αρχικό σκοπό χωρίς ΚΑΜΙΑ οικονομική συμπαράσταση του κλήρου. Η Πολιτεία για να καλύψει τα ακάλυπτα προέβη σε δήθεν μεταρρύθμιση και

1γ.- Στις 13 Ιανουαρίου 1838 εξέδωσε διάταγμα «Περί διαλύσεως της Επιτροπής του Εκκλησιαστικού Ταμείου». Με το διάταγμα αυτό για λόγους οικονομίας οι αρμοδιότητες της προηγουμένης Ειδικής Επιτροπής περιέχονται «εις την επί των εκκλησιαστικών Γραμματείαν».

1δ.- Ενδιάμεσα, με το Βασιλικό Διάταγμα της 20.5/1.6.1836 «περί εκκλησιαστικών κτημάτων» έγινε αναγκαστική απαλλοτρίωση (χωρίς καταβολή αντιτίμου) και άλλων τεραστίων σε έκταση κτημάτων και των σε λειτουργία Μονών, δήθεν «χάριν θεαρέστων έργων και προς οικοδομήν ιερών και αγαθοεργών καταστημάτων» (βλέπε Κων. Μ. Ράλλη, Το αναπαλλοτρίωτον της εκκλησ. περιουσίας, 1903, σσ. 28-30, 51-52). Στην περιουσία που απέμεινε επιβλήθηκε βαρύτατη έμμεση φορολογία, που όταν αυτή δεν ήταν δυνατόν να καταβληθεί, οδηγούσε σε δημόσιους πλειστηριασμούς!

1^{ε}.- Στις 29 Απριλίου 1843 με άλλο Διάταγμα η όλη κινητή και ακίνητη εκκλησιαστική περιουσία περιέρχεται στο Δημόσιο του οποίου η επί των οικονομικών Γραμματεία αναλαμβάνει όλες τις οικονομικές υποχρεώσεις «αποκλειστικώς εις την βελτίωσιν του κλήρου… καθόσον, η της υπηρεσίας ταύτης ειδικότης εγγυάται πληρεστέραν εις αυτήν επιτυχίαν».

Δεν συμπληρώθηκαν 10 χρόνια ζωής του Εκκλησιαστικού Ταμείου και μία τεράστια Εκκλησιαστική περιουσία ενθυλακώθηκε από το Κράτος (πάντοτε αφερέγγυο) και σπαταλήθηκε χωρίς να ανταποκριθεί το κράτος ούτε κατ’ελάχιστον στις βασικές υποχρεώσεις του απέναντι στον εφημεριακό κλήρο.

2.- 20^{ος} ΑΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΩΣ ΤΟΥ 1945

Στον 20^{ο} αιώνα η απαλλοτριωτική «μανία» εξακολούθησε σε βάρος της εκκλησιαστικής περιουσίας. Έτσι, με τους Νόμους 1072/1917 και 2050/1920 (γνωστό ως «αγροτικό νόμο»), αλλά και άλλους που ακολούθησαν (π.χ. 2189), επιβλήθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση μοναστηριακών κτημάτων, άλλοτε για την αποκατάσταση προσφύγων ή ακτημόνων και άλλοτε –αόριστα– για λόγους «προφανούς ανάγκης και δημοσίας ωφελείας». Σημειώνουμε όσα αποκαλυπτικά αναφέρονται στο υπ’ αρ. 976/780/18.4.1947 έγγραφο του Ο.Δ.Ε.Π. προς τη Γεν. Διεύθυνση Δημόσιου Λογιστικού του υπουργείου Οικονομικών, για το μέγεθος της απαλλοτριωτικής επιβολής του Κράτους: Από το 1917 ως το 1930 απαλλοτριώθηκαν εκκλησιαστικές εκτάσεις αξίας άνω του 1.000.000.000 προπολεμικών δραχμών. Το Κράτος καθόρισε αυτό το αντίτιμο, κατέβαλε στο Γενικό Εκκλ. Ταμείο τα 40 εκατομμύρια και οφείλει ακόμα τα 960 ! Τα περισσότερα μοναστήρια καταδικάστηκαν με τον τρόπο αυτό σε μαρασμό και λειψανδρία ! Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με υπολογισμούς κατά την πρώτη φάση μόνο, το 50% της

γεωργικής γης της εκκλησίας δόθηκε σε ακτήμονες. Μάλιστα τα έτη 1919-1920 ο Μητροπολίτης Αθηνών και Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου Μελέτιος Μεταξάκης θα εκφράσει την απορία του για την κατασπατάληση αυτή και θα ζητήσει εξηγήσεις για την περιουσία. Πρότεινε εφ'όσον το Κράτος δεν δύναται να ανταποκριθεί στις αναληφθείσες υποχρεώσεις του «να επιστραφή η περιουσία αυτή στην Εκκλησία». Ο ίδιος θα γράψει ότι η απάντησις του Υπουργείου επί του τεθέντος θέματος ήταν: «... τα βιβλία του Γενικού Εκκλησιαστικού Ταμείου, τα κτηματολόγια και τα λογιστικά της περιουσίας ταύτης δεν υφίστανται πλέον, καέντα εις πρόσφατον εν τοις γραφείοις του Υπουργείου Πυρκαϊάν»!

Με τον νόμο 4684/1931, το Κράτος επέβαλε ουσιαστικά την εκποίηση («ρευστοποίηση») ενός ακόμα μεγάλου τμήματος της εκκλησιαστικής περιουσίας, παρά τις αντιρρήσεις της Εκκλησίας. Ό,τι εισπράχθηκε, τοποθετήθηκε σε «εθνικά χρεώγραφα και χρηματόγραφα» (μας θυμίζουν μήπως τα σύγχρονα ομόλογα ;), αλλά η αξία τους εξανεμίστηκε, σχεδόν στο σύνολό της, όταν η εθνική μας οικονομία καταποντίστηκε στη διάρκεια του Β΄ παγκόσμιου πολέμου, της ξενικής Κατοχής και του εμφυλίου που ακολούθησε.

Γενικά ως προς την περίοδο προ του 1945 πρέπει να αναφέρουμε ότι επί χρόνια την μισθοδοσία των Ιερέων είχαν αναλάβει οι πιστοί της κάθε ενορίας, οι οποίοι έριχναν τον οβολόν τους για τον Ιερέα όταν προσέρχονταν στην Θεία Λειτουργία ή κανόνιζαν κάποια τιμή με τον Ιερέα όταν επρόκειτο να τελεστεί κάποιο μυστήριο Γάμος, Βάπτιση κ.λ.π. Υπήρχαν βέβαια και **Ιερείς** – συνήθως σε αγροτικές περιοχές – οι οποίοι **αμείβονταν σε είδος** δηλαδή από τα προϊόντα που τους έφερναν οι πιστοί. Κατάλοιπο λοιπόν του παραπάνω τρόπου αμοιβής των Ιερέων είναι να δίνεται και σήμερα από τον πιστό ένα **Χ** ποσό στον Ιερέα όταν τελεί κάποια ιεροπραξία π.χ. τρισάγιο στους τάφους των κοιμητηρίων. Από το επίσημο δελτίο της Εκκλησίας της Ελλάδας **«Εκκλησία», αριθμός φύλλου 44 – 45, Σάββατο 11 Νοεμβρίου 1939 διαβάζουμε** (με τον τίτλο **«Τυχηρά και δικαιώματα»** από τον **Ταλαντίου Προκόπιο) :** *« Ουδείς δύναται να αμφισβητήση ότι ο Ιερός Κλήρος δικαιούται της εκ μέρους των πιστών συντηρήσεως αυτού και ότι η συντήρησις του Ι. Κλήρου είναι καθήκον των πιστών έναντι της Εκκλησίας ...»* Και λίγο πιο κάτω ομοίως: *« Η συντήρησις του Ι. Κλήρου είναι καθήκον γενικόν των πιστών. Πάντες υποχρεούνται, όπως εισφέρωσι...»*

3.- 1945-1952

Το 1945 εκδόθηκε ο Α.Ν. 536/1945 «Περί ρυθμίσεως των αποδοχών του Ορθοδόξου Εφημεριακού Κλήρου της Ελλάδος, του τρόπου πληρωμής αυτών και περί καλύψεως της σχετικής δαπάνης». Από την 1 Οκτωβρίου 1945 οι ενοριακοί Ναοί απαλλάσσονται από την υποχρέωση της καταβολής της μισθοδοσίας των Ιερέων γιατί αναλαμβάνει πλέον η Πολιτεία την μισθοδοσία αυτών, κατόπιν συμφωνίας που επήλθε μεταξύ αυτής και της Εκκλησίας. Πλην όμως τα **κονδύλια για την μισθοδοσία των Ιερέων, τα αναλαμβάνει πάλι η Εκκλησία – μέσω του οβολού των πιστών τέκνων της βέβαια – διότι υποχρεούται ο κάθε ενοριακός Ναός να καταβάλει εισφορά 25% επί των ακαθαρίστων εισπράξεων στην οικεία Οικονομική Εφορία.**

Έτσι τα Εκκλησιαστικά Συμβούλια ήταν υποχρεωμένα ανά τρίμηνο να καταβάλουν στο Δημόσιο Ταμείο την εισφορά του 25% επί των ακαθαρίστων εισπράξεων, αλλιώς υπήρχε ο κίνδυνος να μην πληρωθούν ούτε οι μισθοί ούτε οι συντάξεις όσων Ιερέων δεν κατέβαλαν ή απέκρυπταν την αντίστοιχη εισφορά.
Και βέβαια να μην ξεχνάμε ότι όταν το Κράτος πήρε το 1949 για ΤΡΙΤΗ ΦΟΡΑ την Εκκλησιαστική Περιουσία ΣΥΜΦΩΝΗΣΕ ΝΑ ΕΠΙΒΑΡΥΝΘΕΙ ΑΥΤΟ ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥΣ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ.
Η Δ΄ Αναθεωρητική Βουλή (1946-50) και η ειδική Επιτροπή για τη σύνταξη Σχεδίου Συντάγματος, στο άρθρο 143 προέβλεπε την πλήρη απαλλοτρίωση όλης της εκκλησιαστικής περιουσίας, χωρίς αντάλλαγμα! Πρόσχημα; Η αποκατάσταση ακτημόνων καλλιεργητών και γεωργοκτηνοτρόφων. Η Ιεραρχία αντέδρασε, η απόπειρα ματαιώθηκε, αλλά το Κράτος με το Ν.Δ. 327/1947 και αυτό της 29.10.1949 επέφερε νέα πλήγματα. Η κυβέρνηση Πλαστήρα, ενώ το Σύνταγμα και του 1952 όριζε ότι «επικρατούσα θρησκεία εν Ελλάδι είναι η Ανατολική Ορθόδοξος», προέβαλε την απαίτηση να παραχωρηθεί η εκκλησιαστική περιουσία στο Κράτος.
Οι αφόρητες πιέσεις του Κράτους είχαν ως αναπόφευκτο αποτέλεσμα την υπογραφή της από 18.9.1952 «Συμβάσεως περί εξαγοράς υπό του Δημοσίου κτημάτων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και ακτημόνων γεωργικών κτηνοτρόφων», που κυρώθηκε με το Β.Δ. της 26.9/8.10.1952 (ΦΕΚ 299 Α΄). Η Σύμβαση αυτή ήταν επαχθής για την Εκκλησία, αφού υποχρεώθηκε να παραχωρήσει στο Κράτος τα 4/5 (80%) της καλλιεργούμενης ή καλλιεργήσιμης αγροτικής περιουσίας της και τα 2/3 των βοσκοτόπων. Το αντάλλαγμα; Μόλις το 1/3 της πραγματικής αξίας και κάποια αστικά ακίνητα/οικόπεδα. Στη σύμβαση του 1952 περιέχεται η διακύρηξη του κράτους ότι η απαλλοτρίωση αυτή είναι η τελευταία και δεν πρόκειται να υπάρξει νεότερη στο μέλλον, ενώ υπάρχει και η δέσμευση ότι η Πολιτεία θα παρέχει κάθε αναγκαία υποστήριξη (υλική και τεχνική), ώστε η Εκκλησία να μπορέσει να αξιοποιήσει την εναπομείνουσα περιουσία της. Στην ίδια σύμβαση καθιερώθηκε και η “μισθοδοσία” των κληρικών από τον Κρατικό Προϋπολογισμό – του δε Αρχιεπισκόπου και των Μητροπολιτών από το έτος 1980- ως υποχρέωση του Κράτους έναντι των μεγάλων παραχωρήσεων γης στις οποίες είχε προβεί η Εκκλησία της Ελλάδος κατά την δεκαετία 1922-32. Δηλαδή, επειδή το Κράτος αδυνατούσε να καταβάλει οποιοδήποτε αντίτιμο -όπως προέβλεπε ο νόμος του 1932- συνεφωνήθη να μισθοδοτούνται επ’ άπειρον οι κληρικοί και το Κράτος δεσμεύθηκε επ’ αυτού. Διευκρινίζουμε ότι η μισθοδοσία του κλήρου καλύπτει μόνο τους ιερείς και όχι τους μοναχούς ή μοναχές. Πού λοιπόν τα αναφερόμενα για –δήθεν- «δημόσιους υπαλλήλους” ; Μόνο οι τόκοι από την δημευθείσα εκκλησιαστική περιουσία φθάνουν για να θρέψουν γενιές κληρικών.
Δυστυχώς, το Κράτος με νέα διοικητικά μέτρα όχι μόνο δεν υποστήριξε, αλλά δεν επέτρεψε στην Εκκλησία να αξιοποιήσει ό,τι της απέμεινε. Οι κρατικές Υπηρεσίες,

άλλοτε αμφισβητώντας την κυριότητα, με το να ζητούν τίτλους κυριότητας από εποχές που το Κράτος μας δεν υπήρχε, άλλοτε μη δεχόμενο την εγκυρότητα ή την ισχύ αυτοκρατορικών εγγράφων ή πατριαρχικών σιγιλίων και σουλτανικών φιρμανίων, ή χαρακτηρίζοντας ως δασικές ή «διακατεχόμενες» τις μοναστηριακές εκτάσεις, στην πράξη εμπόδισαν και εμποδίζουν την Εκκλησία να αξιοποιήσει την λίγη περιουσία της.

4.- ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ

Από το 1975 και μετά εντείνονται οι πιέσεις για τον λεγόμενο «χωρισμό Εκκλησίας και Κράτους», ενώ το 1976 ο τότε υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων (Γεώργ. Ράλλης) κατάρτισε σχέδιο για την παραχώρηση στο Κράτος των 3/4 (75%) της περιουσίας και η Εκκλησία να κρατούσε το υπόλοιπο 1/4 (25%). Η προσπάθειά του ναυάγησε. Ο διάδοχός του στον υπουργικό θώκο (Ιωάν. Βαρβιτσιώτης) πρότεινε πιο σκληρό σχέδιο : Το Κράτος να πάρει τα 4/5 (80%) και στην Εκκλησία να μείνει το 1/5 (20%). Κι αυτό δεν υλοποιήθηκε. Το 1985 ο υπουργός Παιδείας (Απ. Κακλαμάνης) κατάρτισε νομοσχέδιο με θέμα «Ρύθμιση θεμάτων μοναστηριακής περιουσίας» και το επόμενο έτος ο νέος υπουργός (Αντ. Τρίτσης) εμφάνισε σχέδιο Συμφωνίας διάρκειας 100 χρόνων για ανάπτυξη της εκκλησιαστικής περιουσίας και αξιοποίησή της από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, που θα απέδιδαν 10% στην Εκκλησία και 5% στο Κράτος. Ευτυχώς που και το σχέδιο αυτό δεν υλοποιήθηκε, αν ληφθεί υπόψη ο βίος και η πολιτεία του συνόλου σχεδόν των καταχρεωμένων Συνεταιρισμών (εκτός εξαιρέσεων...).

Αλλά ο τότε υπουργός Τρίτσης επέμεινε. Κατάρτισε και έφερε στη Βουλή νομοσχέδιο, που ψηφίστηκε ως Νόμος 1700/1987 και υπήρξε το αποκορύφωμα της κρατικής επιβολής σε βάρος της εκκλησιαστικής περιουσίας που είχε απομείνει. Παρά τις αντιδράσεις, η πλειοψηφία της Βουλής ψήφισε το Νόμο, με τις διατάξεις του οποίου θα άλλαζαν οι κανόνες διοίκησης, διαχείρισης και εκπροσώπησης της μοναστηριακής περιουσίας, το Κράτος θα διόριζε το Διοικ. Συμβούλιο του Ο.Δ.Ε.Π., για να διοικεί την εκκλησιαστική περιουσία, ενώ γινόταν επέμβαση και στον τρόπο διοίκησης και διαχείρισης των ενοριακών ναών κ.λπ. Η τύχη του Νόμου αυτού είναι γνωστή : Το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε την Πράξη συγκρότησης του Συμβουλίου του Ο.Δ.Ε.Π. (απόφαση 5057/1987), το Κράτος δεν τόλμησε να εφαρμόσει τους Νόμους 1700/1987 και 1811/1988, κάποιες Μονές προσέφυγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για παραβίαση με τους Νόμους αυτούς άρθρων της Διεθνούς Συμβάσεως της Ρώμης και του Πρώτου Πρωτοκόλλου της. Και δικαιώθηκαν, διότι το Δικαστήριο με την απόφασή του 10/1993/405/483/484/9.12.1994 : (α) Διαπίστωσε ότι ο Νόμος 1700 παραβίασε θεμελιώδη δικαιώματα των ιερών Μονών για τα περιουσιακά τους δικαιώματα – (β) Ανέτρεψε τη μέχρι τότε υπέρ του Κράτους νομολογία των ελληνικών Δικαστηρίων και επέβαλε σ' αυτά πλήρη συμμόρφωση προς τη Σύμβαση της Ρώμης – (γ) Διακήρυξε ότι οι Μονές –και άρα η Εκκλησία της Ελλάδος– δεν είναι κρατικοί οργανισμοί, έστω κι αν χαρακτηρίζονται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου – (δ)

Διασαφήνισε ότι οι Μονές μπορούν να επικαλούνται κάθε τρόπο κτήσεως της κυριότητας της περιουσίας τους (και με χρησικτησία), αφού «δεν υπάρχει κτηματολόγιο στην Ελλάδα», και διότι ήταν αδύνατη η μεταγραφή τίτλων προ του 1856 και η μεταγραφή κληροδοσιών και κληρονομιών προ του 1846, και (ε) Επέλυσε την αμφισβήτηση, υπέρ των ιερών Μονών, του θέματος των «διακατεχομένων» (κτημάτων χωρίς νόμιμους τίτλους) τα οποία νέμεται η Εκκλησία, με το τεκμήριο της τακτικής ή έκτακτης χρησικτησίας.
Παρά το «πάγωμα» των δύο αυτών Νόμων (1700 και 1811), το 1998 επιχειρήθηκε από τη Γεν. Γραμματεία Δασών η ενεργοποίηση της Σύμβασης που προέβλεπε ο δεύτερος Νόμος, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Αλλά δεν έπαψε η αναμόχλευση του θέματος «εκκλησιαστική περιουσία», όπως συνέβη το έτος 2000, όταν το Πανελλήνιο βρισκόταν σε ανησυχία και αναστάτωση για το ζήτημα της μη αναγραφής του θρησκεύματος στα νέου τύπου δελτία ταυτότητος, ή μετά το 2009, όταν ξέσπασε η οικονομική κρίση, ήρθε στην Ελλάδα το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Τρόικα) και υπογράφτηκε το «Μνημόνιο…».
5.- ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Όταν το 1987 ψηφίστηκε από τη Βουλή ο νόμος 1700/87 (νόμος Τρίτση) που αποτελεί μία ακόμη προσπάθεια για την οριστική αποψίλωση της εκκλησιαστικής περιουσίας, δόθηκε αφορμή να δημοσιευθούν σημαντικά κείμενα. Μεταξύ αυτών και ένα υπό τον τίτλο “ιδιοκτησιακό καθεστώς και αξιοποίηση της αγροτικής γης στην Ελλάδα” (περιοδικό “Εκκλησία” 1-15/4/1987, σελίδες 254-55). Με αναμφισβήτητα στοιχεία, στηριγμένο σε μελέτη των Θ. Τσούμα και Δ. Τασιούλα που εκδόθηκε επίσημως από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος λίγο αργότερα, το 1988, αποδεικνύεται ότι στο σύνολο της αγροτικής γης της Ελλάδος ανήκουν.

ΔΗΜΟΣΙΟ	43.598.000 στρέμματα
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	15.553.200 στρέμματα
ΕΚΚΛΗΣΙΑ	1.282.300 στρέμματα
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ	1.098.400 στρέμματα

Γιατί άραγε ομιλούμε –και ποια συμφέροντα υπηρετούνται- μόνο για τα ελάχιστα που απέμειναν στην Εκκλησία και δεν ομιλούμε για τα 60.443.500 στρέμματα του Δημοσίου, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Συνεταιρισμών ;
Δεν πρέπει δε να ξεχνάμε ότι η εναπομείνασα περιουσία δεν ανήκει στην Κεντρική Διοίκηση (Ιερά Σύνοδο), αλλά σε περισσότερα από 10.000 εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα (Μητροπόλεις, Ναούς, Μονές, Προσκυνήματα, Ιδρύματα, Κληροδοτήματα και άλλα) το καθένα από τα οποία αγωνίζεται -μέσα από τον κυκεώνα των νομικών και διοικητικών δεσμεύσεων – να διαφυλάξει την κυριότητα και να αξιοποιήσει τα όσα του ανήκουν περιουσιακά στοιχεία, για το καλό του πληρώματος και της εκκλησίας. Αξιοσημείωτα είναι τα στοιχεία ΜΟΝΟ για την Ιερά Μονή Ασωμάτων Πετράκη, η οποία έχοντας στην κατοχή της σημαντική περιουσία που την

απέκτησε κατά τον 17ο και 18ο αιώνα με αγορές των ηγουμένων της (σώζονται στο αρχείο της τα σχετικά έγγραφα), δώρισε τα ακίνητα επί των οποίων έχουν ανεγερθεί η Ριζάρειος Σχολή, η Ακαδημία Αθνών, το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, το Μετσόβειο Πολυτεχνείο, το Σκοπευτήριο, το Πτωχοκομείο, η Μαράσλειος Ακαδημία, το Θεραπευτήριο “Ευαγγελισμός”, το Αρεταίειο νοσοκομείο, η Αγγλική Αρχαιολογική Σχολή, οι Αστυνομικές Σχολές στην οδό Μεσογείων, το Νοσοκομείο Παίδων, το Νοσοκομείο Συγγρού, το Λαικό Νοσοκομείο “Σωτηρία”, το Ασκληπείο Βούλας, η Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, το Ορφανοτροφείο Βουλιαγμένης, το ΠΙΠΚΑ Βούλας, το Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, το Γηροκομείο, η Εθνική Βιβλιοθήκη, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, 142 Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια της Αττικής και πολλά άλλα. Το δε Δημόσιο έχει γίνει πολλές φορές αποδέκτης εκτάσεων μεγάλης αξίας, τις οποίες παραχώρησε η Εκκλησία προκειμένου να λειτουργήσουν κατασκηνώσεις, να ανεγερθούν σχολεία, ιδρύματα, γυμναστήρια, στρατόπεδα ή να δημιουργηθούν κοινόχρηστοι χώροι για την αναψυχή του λαού.

6.- ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ

Απαλλοτρίωσε το Κράτος επανειλημμένως και μέσα σε δύο σχεδόν αιώνες ολόκληρη σχεδόν την εκκλησιαστική περιουσία, χωρίς να αποζημιώσει την Εκκλησία. Ανέλαβε επανειλημμένως –σε ελάχιστη ανταπόδοση- να αμείβει τους Κληρικούς. Τώρα –αφού πρώτα διαπομπεύει την Εκκλησία και τον Κλήρο, ώστε να καταστούν ευκολότεροι στόχοι- προσπαθεί να αποφύγει αυτό το ελάχιστο αντάλλαγμα.

Μήπως θα πρέπει η Εκκλησία να αρχίσει να σκέπτεται ότι η μη τήρηση των συμφωνηθέντων, κατά νόμον επιφέρει κυρώσεις ; Μήπως, αν επέλθει χωρισμός Εκκλησίας – Κράτους, τότε το Κράτος είναι υποχρεωμένο να αποδώσει πίσω την δημευθείσα υπ’ αυτού Εκκλησιαστική Περιουσία ; Ίσως βέβαια αυτή να ήταν η λύση για να σωθεί η ελληνική γη από τα νύχια της Τρόικα και των δανειστών, αφού αν εξακολουθήσει να ανήκει στην εξουσία, είναι μαθηματικά βέβαιο ότι θα δοθεί ως λάφυρο στους οικονομικούς κατακτητές.

Πηγές : Antiairetikos.gr * **antibaro.gr** * εφημερίδα Εστία της 21/7/2000 * εφημερίδα Ελεύθερη Ώρα της 21/8/2000 * *“Εκκλησιαστική περιουσία”, Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, “Προς το Λαό” Απρίλιος 1999, τεύχ. 23 * “Εκκλησιαστική περιουσία”, Ευάγγελου Π. Λέκκου, Θεολόγου–Νομικού * “Εκκλησιαστική περιουσία και μισθοδοσία των Κληρικών”, Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, εισαγωγική ομιλία την 6 Μαΐου 2006 * “Εκκλησία και Πολιτεία”, Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, εισαγωγική ομιλία την 30/9/2008 * “Τι έδωσε η Εκκλησία στο Κράτος σε κτήματα από το 1833 ως το 1951”, Δαμιανού Στρουμπούλη, Εφημ. «Καθημερινή» 12–13 Απριλίου 1987, * “Πόση είναι η περιουσία της Εκκλησίας; Είναι ζάπλουτη ή ρακένδυτη;” Εφημ. “Βήμα” 20/2/2005 * **pentapostagma.gr** * rwmios.wordpress.com * oodegr.com- trelogiannis.blogspot.it